

Оперативна інформація щодо фітосанітарного стану посівів на 19 квітня 2022 р.

Значні перепади денних та нічних температур повітря - від мінус 2-8 до плюс 18-22°C, практично повсюдно, продовжують стримувати активний розвиток шкідливих організмів.

У посівах зернових озимих живляться *попелиці*, *хлібні блішки*, *цикадки*, заселено 1-10% рослин на 5-43% площ (Кіровоградська, Черкаська, Вінницька, Київська, Хмельницька, Тернопільська, Чернівецька, Волинська обл.). Розпочався вихід та заселення рослин *п'явицями* (Вінницька, Закарпатська обл.). У теплі сонячні дні триває літ *злакових мух* (*гессенська*, *чорна пшенична*, *шведська*) за чисельності 1-8 екз./100 п.с. (ЕПШ в період кушення - 30-50 особин / 100 помахів сачком; 10-15 % заселених стебел), подекуди відроджуються личинки.

Хлібна жужेलиця (турун) продовжує живлення за чисельності 0,3-1,0 екз./м², (Дніпропетровська, Кіровоградська, Черкаська, Тернопільська, Закарпатська обл.), (ЕПШ 2-3 екз./м²). Пошкоджено 0,6-2% рослин на 6-22% площ. В осередках підвищеної чисельності туруна проводитимуться захисні заходи.

Озима совка за чисельності 0,5 екз./м² пошкодила 0,4-2% рослин на 9-19% площ Кіровоградській, Черкаській, Тернопільській областях і на 33-46% площ у Дніпропетровській і Вінницькій області.

Подекуди відбувається переміщення *клона шкідливої черепашки* у верхній шар листяної підстилки у лісосмугах (Дніпропетровська обл.).

За сталої температури повітря до +18° - 20° розпочнеться їх активний переліт з місць зимівлі у посіви озимини.

Триває поширення хвороб. *Борошнистою россою*, *септоріозом*, *кореневими гнилями* повсюдно уражено від 0,4 до 12% рослин на 10-56% площ, *гельмінтоспоріозом* уражено 1-2% рослин ячменю на 20-100% площ (Закарпатська, Кіровоградська, Вінницька обл.). *Буру листову іржу* відмічено на 3% рослин на 20% площ (Кіровоградська обл.).

Посіви озимого ріпаку почав заселяти *ріпаковий квіткоїд* (Вінницька, Хмельницька обл.). Триває живлення *прихованохоботників* (Кіровоградська, Черкаська, Вінницька, Київська, Хмельницька, Тернопільська, Чернівецька, Івано – Франківська, Волинська обл.). За умов сухої і теплої погоди чисельність і шкідливість цих фітофагів зростатиме. Продовжується заселення посівів *попелицею*, *хрестоцвітними блішками*.

Обробку проти *ріпакового квіткоїда* проводять за чисельності в період початку бутонізації – 1-2 жуки/рослину; бутонізації - 2-3 жуки/рослину; кінець бутонізації – початок цвітіння 5-6 жуків/рослину; *стеблового трача (пильщика)* 1-2 жуків на 40 рослин; *попелиць* 2 колонії/м² або 60 особин на рослину; *стеблового прихованохоботника* 1-2 жуків на 40 рослин, або 4-6 жуків/ пастку (жовту посудину) на краю поля за добу, *насіннєвого прихованохоботника* 4 жуки на 25 рослин (16% заселених рослин, 1 екз./роsl.). Проводять крайові або суцільні обробки.

Триває поширення хвороб озимого ріпаку: *пероноспорозом* – уражено 1 -5% рослин, *бактеріозом кореня* -0,5-5% рослин, *альтернаріозом* – 1-4% рослин (Дніпропетровська, Кіровоградська, Вінницька, Київська, Тернопільська, Чернівецька, Волинська обл.), *склеротиніоз* (біла гниль) – 18% площ 3-7% рослин (Волинська обл.).

За вологої погоди та підвищення температур поширення хвороб зростатиме.

Увага! Продовжується переміщення у верхні шари ґрунту ґрунтових шкідників, які можуть створювати загрозу посівам всіх с.-г. культур. Чисельність *дротяників* та *несправжніх дротяників*, *травневих хрущів*, *підлого мідляка*, гусениць *підгризаючих совок* на озимих культурах становить від 0,2 до 2,0 екз./м².

Багаторічні трави заселяють та пошкоджують *бульбочкові*, *люцернові довгоносики*. На *бурачищах* за прогрівання ґрунту до 7-10°C розпочнеться вихід *звичайного довгоносика* на поверхню. На чагарниках (кущі калини, жасмину) відмічається відродження *листової бурякової попелиці*.

У **садах** продовжують виходити з місць зимівлі та заселяти дерева: *сірий бруньковий довгоносик, яблуневий квіткоїд, кліщі*, личинки *яблуневої попелиці, медяниць*. Чисельність шкідників з підвищенням температури зростатиме.

Плануючи **захисні заходи** проти яблуневого квіткоїда необхідно враховувати, що жуки виходять за температури повітря $+6^{\circ}\text{C}$, а за стійкої температури 10°C - 15°C більш активно перелітають з дерева на дерево розселюються по саду, активно спарюються та відкладають яйця, цей період для застосування засобів захисту є найбільш ефективним.

Оптимальним строком для проведення **обприскування проти комплексу довгоносиків (сірий бруньковий довгоносик, казарка, букарка)** є період початку розпускання бруньок – «зелений конус», за температури вище $+10$ - 12°C , період відокремлення бутонів та через 3-5 днів після цвітіння. Проти *кліщів* обприскування проводять під час набухання бруньок, або під час відокремлення бутонів. Влітку, після початку росту плодів обробки проводять за чисельності шкідника 5-7 екз./листок.

Для запобігання спалахів чисельності *яблуневої попелиці*, необхідно у квітні в період «відокремлення бруньок» за заселенні більше 15 - 20% бруньок проводити обприскування, друге обприскування після цвітіння. Особливу увагу слід приділити молодим садам, де яблунева попелиця призводить до значного пошкодження молодих пагонів.

Для стримування чисельності *медяниць* в ранньовесняний період до розпускання бруньок у вогнищах високої чисельності необхідно проводити обприскування – промивання для знищення зимуючої стадії, а також обприскування в період виходу з яєць – фаза «зеленого конусу», ефективно також обприскувати дерева в період, коли листоблішки відродилися і живляться відкрито, до занурювання в бруньки та бутони – фаза «висування бутонів». Проти грушевої листоблішки ефективними є і літні обприскування.

**Директор
Інституту захисту рослин НААН**

О.І.Борзих

Підготовлено лабораторією прогнозу ІЗР НААН
за матеріалами регіональних установ НААН
і відділом захисту рослин Держпродспоживслужби
19 квітня 2022р.
Федоренко А.В., Неверовська Т.М., Бахмут О.О.
тел. 258-65-63